

Kruszwica, 13 listopada 2024 roku

Pan

Tomasz Frejliszek

Przewodniczący Komisji
Gospodarki Komunalnej,
Ochrony Środowiska,
Spraw Społecznych i Zdrowia

W nawiązaniu do pisma z dnia 28.10.2024 roku (data wpływu) Komisji Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska, Spraw Społecznych i Zdrowia informuję, że zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Powyższy przepis statuuje zasadę legalizmu zwaną również zasadą praworządności. Przyjmuje się, że „że wszystkie organy władzy publicznej powinny działać na podstawie prawa i w jego granicach. Prawo powinno zatem nie tylko stanowić kompetencję do działania, ale również być źródłem nakazów i zakazów wyznaczających ramy prawne owego działania. Kompetencji do działania nie można domniemywać, konstruując ją przepisy o różnym charakterze (przepisy materialne, proceduralne, ustrojowe). Celem zasady legalizmu jest przeciwdziałanie dowolności i arbitralności działania organów państwa oraz poddanie tego działania kontroli w oparciu o kryterium zgodności z obowiązującym prawem. Działania organów bez podstawy prawnej i poza granicami prawa albo z naruszeniem tych granic są zawsze nielegalne i mogą rodzić odpowiedzialność konstytucyjną i karną osób te działania podejmujących, a także odpowiedzialność odszkodowawczą państwa (tak M. Florczak-Wątor [w] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II*, red. P. Tuleja, Warszawa 2023, art. 7.

Zasada legalizmu ma wyłącznie charakter formalny. Wymagania materialne dotyczące treści prawa leżącego u jej podstaw wynikają z zasady demokratycznego państwa prawnego

(art. 2). Zasada legalizmu jest elementarną zasadą każdego systemu prawnego, który musi zakładać jej obowiązywanie, ponieważ „dopuszczenie łamania prawa przez organy władzy publicznej podważa samą ideę prawa jako systemu wiążących norm postępowania” (zob. TK – K 35/08).

Oznacza to, że każdy z organów administracji publicznej (lub osoba pełniąca funkcję w organach kolegialnych) powinien (jest zobowiązany) do działania w ramach ustawowo przyznanych kompetencji, zaś ich przekroczenie jest prawnie niedopuszczalne.

Status prawny radnego co do zasady reguluje ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm. dalej u.s.g.). Zgodnie z art. 24 u.s.g.

1. Radny jest obowiązany brać udział w pracach rady gminy i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany.
2. W wykonywaniu mandatu radnego radny ma prawo, jeżeli nie narusza to dóbr osobistych innych osób, do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność urzędu gminy, a także spółek z udziałem gminy, spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych, gminnych osób prawnych, oraz zakładów, przedsiębiorstw i innych gminnych jednostek organizacyjnych, z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej.

Kompetencje radnego ograniczają się zatem do działania w ramach organu uchwałodawczego Gminy jakim jest rada i obejmują prawo do uzyskiwania informacji w zakresie działalności urzędu gminy oraz innych podmiotów z nią powiązanych.

Przyjmuje się, że art. 24 u.s.g. zobowiązuje radnego do udziału w pracach organów gminy oraz tych jednostek organizacyjnych, do których został wybrany lub desygnowany. Chodzi tu w szczególności o czynny udział radnego w posiedzeniach rady, komisji rady, organów związku gminy, porozumienia komunalnego itp., wyrażający się przede wszystkim udziałem w głosowaniach jako prawnej formie rozstrzygnięcia spraw publicznych, należących do właściwości tych organów. Uwidacznia się tutaj szczególna rola radnego jako członka organu kolegiального. **W istocie bowiem radny jako osoba pojedyncza posiada niewiele uprawnień,**

a przede wszystkim nie posiada ona żadnych uprawnień władczych. (tak C. Martysz [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. B. Dolnicki, Warszawa 2010, art. 24).

Oznacza to, że kompetencje radnego nie mogą wkraczać w uprawnienia organów gminy i jej jednostek w tym organu wykonawczego – Burmistrza.

Uczestnictwo Pana w składach Komisji działających pod moim kierownictwem oznaczałoby, że zostały naruszone kompetencje poszczególnych organów jednostki samorządu terytorialnego, co jest działaniem prawnie niedopuszczalnym.

W konsekwencji oznaczałoby to, że jest Pan jednocześnie członkiem organu uchwałodawczo-kontrolnego jakim jest rada oraz pełni Pan funkcjonalnie uprawnienia organu wykonawczego, gdyż działałby Pan pod moim kierownictwem.

Z uwagi na powyższe odmawiam powołania do komisji.

Burmistrz

Mikołaj Bogdanowicz